

2018. gada 14. februārī (sēdes protokola Nr. 1)

Komisija izvērtēja sagatavotos papildinājumus "Vispārlietojamo saīsinājumu sarakstam" un ieteica tos publiskošanai Valsts valodas centra tīmekļvietnē.

Eksperti atbalstīja šādu akadēmisko grādu nosaukumu saīsinājumu lietošanu latviešu valodā: **Mg.** – maģistrs, **Bc.** – bakalaurs.

Jautājumā par kriptovalūtu nosaukumu atveidi latviešu valodā LVEK nolēma ieteikt šādus latviskos apzīmējumus:

- 1) *Bitcoin* – **bitkoins** jeb *Bitcoin*;
- 2) *Blockchain* – **blokkēde**;
- 3) *Etherium* – netulko;
- 4) *Scam* – **krāpniecisks darījums**;
- 5) *ICO* – **sākotnējā monētu piedāvāšana**.

Jautājumā par dažu terminu vēlamo formu latviešu valodā komisija iesaka lietot šādas atbilstmes: *nonpareil* – **pērļcukurs** (pēc analogijas ar "pūdercukurs") un *closet indexing* – **māņindeksācija**.

Eksperti iesaka no ārvalstu vietvārdiem ar izskaņu *-burga* un *-berga* darinātus etnonīmus un lingvonīmus lietot bez latviešu valodai raksturīgās līdzskaņu mijas *g : dz* (piemēram, Luksemburga – **luksemburgieši**, **luksemburgiešu valoda**; Hamburga – **hamburgieši**; Freiburga – **freiburgieši**; Freiberga – **freibergieši**; Virtemberga – **virtembergieši**).

2018. gada 14. martā (sēdes protokola Nr. 2)

Komisija apsprieda un pieņēma zināšanai Leona Mageļa iesniegto manuskriptu "Daži zemūdens akmeņi latviešu valodā".

LVEK iesaka arī rokrakstā veidotos tekstos **nelikt punktu aiz virsraksta** jeb darba veida (piemēram, kontroldarbs, diktāts, atstāstījums) **un temata nosaukuma**.

2018. gada 11. aprīlī (sēdes protokola Nr. 3)

Eksperti atbalstīja ieteikumu gadskārtu ieražu svētku nosaukumu **Meteni** rakstīt ar lielo sākumburtu (līdzīgi kā *Lielā piektdiena*, *Zaļā ceturtdiena*, *Ziemassvētki* u. tml.).

Komisija vienojās, ka bezvadu lokālā tīkla tehnoloģijas nosaukums "wi-fi" latviešu valodā lietojams oriģinālrakstībā, bet izrunājams kā "**vai-fai**".

2018. gada 9. maijā (sēdes protokola Nr. 4)

Jautājumā par dažu svešvārdu atveidi latviešu valodā LVEK iesaka šādas formas: *mobilst* – **mobilists**; *vintage* – **vintāža**.

Izvērtējot leksikas lietojumu izglītības jomā, komisija secina, ka:

- 1) vārds "izglītojamais" visos tekstos, tostarp Izglītības likumā un citos normatīvajos aktos, aizstājams ar kontekstam atbilstošu vārdu. Vārda "izglītojamais" vietā var lietot "skolēns", "students", "kursants" vai "klausītājs";
- 2) pareizi ir "mācīt", nevis "apmācīt".

Jautājums par termina *flag marshal* iespējamām atbilstēm latviešu valodā nododams izskatīšanai LZA Terminoloģijas komisijā. LVEK arī aicina Terminoloģijas komisiju pārskatīt lēmumu par "pilotprojektu", uzskatot to par latviešu valodas terminu sistēmā neiederīgu.

2018. gada 12. septembrī (sēdes protokola Nr. 5)

Atkārtoti izskatot jautājumu par trešās došas nosaukuma (*kapha*) atbilstmi latviešu valodā, komisija vienojās, ka tas rakstāms un izrunājams kā **kapha**.

Izvērtējot priekšlikumu par priedēkļa *da-* aizgūšanu standartvalodā, LVEK ar balsu vairākumu nolēma, ka šis priedēklis no mūsdienu latviešu valodas viedokļa uzskatāms par dialektālu, tādēļ tas nav lietojams standartvalodā.

Izskatot jautājumu par Svazilendas jaunā nosaukuma (*eSwatini*) atveidi latviešu valodā, komisija ar balsu vairākumu nolēma ieteikt formu **Svatini**. Pamatojums: lai gan šis Āfrikas valsts nosaukums oriģinālvalodā ir *eSwatini* jeb *Umbuso weSwatini*, latviešu valodā atveidotajos vietvārdos un citvalodu nosaukumos tradicionāli neiekļauj ar mazo sākumburtu rakstītus vispārējos apzīmējumus (angļu val. – *generic elements*), piemēram, *siSwati* – svazu valoda, *isiZulu* – zulu valoda, *iXhosa* – hosu valoda u. tml. Tātad svazu valsts nosaukums latviski atveidojams kā *Svatini*. Apsverot otru iespējamo Svazilendas jaunā nosaukuma formu *Svatinija*, komisijas ieskatā priekšroka dodama īsākai nelokāmai formai – **Svatini** (pēc analogijas ar valstu nosaukumiem Mali, Haiti, Fidži, Kiribati u. c. vai svešvārdu *martini*). Līdzīgas toponīma un attiecīgā etnonīma formu atšķirības oriģinālvalodā un latviešu valodā vērojamas arī dažu Eiropas valstu nosaukumiem, piemēram, *España* – Spānija, *los españoles* – spāņi.

Jautājumā par vārda "**mēness**" pareizrakstību komisija ierosina šo vārdu rakstīt ar lielo sākumburtu tikai tad, ja tas lietots astronomiskā nozīmē 'planētas dabiskais pavadonis' (piemēram, *doties ceļojumā uz Mēnesi*). Turpretī visos Latviešu literārās valodas vārdnīcas šķirklī "mēness" minētajos vārdu savienojumos šis vārds rakstāms ar mazo sākumburtu (piemēram, *jauns mēness, vecs mēness, augošs mēness, dilstošs mēness, pilns mēness, tukšs mēness* u. tml.).

Eksperti vienbalsīgi nolēma atbalstīt papildinājumus "Vispārlietojamo saīsinājumu saraksta" 2. daļā "Biežāk lietotie mērvienību apzīmējumi un to saīsinājumi", kas paredz izmaiņas dažu mērvienību apzīmējumu (ampērstunda, kilovatstunda, megavatstunda, vatstunda, lūmensekunde, lukssekunde ņūtonmetrs, ommetrs, voltampērs) saīsinājumu rakstībā. Šo mērvienību apzīmējumu saīsinājumi turpmāk rakstāmi bez punkta – **Ah, kWh, MWh, Wh, lms, lxs, NM, ΩM, VA**.

Komisija iesaka lietot termina *language awareness* latvisko atbilstmi **valodas izpratne**.

2018. gada 10. oktobrī (sēdes protokola Nr. 6)

Izskatot jautājumu par dažu angļu īpašvārdu atveidi latviešu valodā, komisija

vienprātīgi atzina, ka saliktu vai atvasinātu īpašvārdu sastāvdaļa *-bury* saskaņā ar tradīciju arī turpmāk atveidojama lokāmā formā *-berijs / -berija*. Tātad angļu vietvārdu *Canterbury, Glastonbury, Shaftesbury, Salisbury* atbilstes latviešu valodā ir **Kenterberija, Glāstonberija, Šāftsberija un Solsberija** (nevis nelokāmā formā *Solsberi*, kā norādīts izdevumā "Angļu īpašvārdu atveide latviešu valodā", Rīga: "Zinātne", 2006), savukārt uzvārdu formas latviešu valodā veidojamas pēc attiecīgās personas dzimuma, piemēram, *Bradbury* – **Bredberijs / Bredberija**, *Sainsbury* – **Seinsberijs / Seinsberija**, *Shaftesbury* – **Šāftsberijs / Šāftsberija**, *Salisbury* – **Solsberijs / Solsberija**.

LVEK izvērtēja un atbalstīja aktualizēto "**Pasaules valstu un teritoriju nosaukumu sarakstu**". Tas publiskots oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" (2018, 218. nr.), kā arī pieejams Valsts valodas centra tīmekļvietnes www.vvc.gov.lv sadaļās "Noderīgi/Valstu un valodu nosaukumi" un "Komisijas/Latviešu valodas ekspertu komisija".

Eksperti saskaņoja Vietvārdu apakškomisijas izstrādātās "**Vadlīnijas atsevišķu adresācijas objektu nosaukumu veidošanai apdzīvotās vietās**", kas pieejamas Valsts valodas centra tīmekļvietnes www.vvc.gov.lv sadaļā "Komisijas/Vietvārdu apakškomisija".

2018. gada 14. novembrī (sēdes protokola Nr. 7)

Izskatot jautājumu par laika pieraksta formu latviešu valodā, komisija atzina, ka **starp stundas un minūšu rādītāju cipariem joprojām lietojams punkts** (skat. arī <http://www.valodaskonsultacijas.lv/lv/questions/400>). Tomēr arī standartā ISO 8601 (nav adaptēts kā Latvijas valsts standarts jeb LVS) ieteiktais pieraksts ar kolu nav uzskatāms par kļūdu.

LVEK iesaka lietot šādu alus darinājuma nosaukuma *craft beer* atbilstmi latviešu valodā – **“arodalus”**.

Pēc Ukrainas Ārlietu ministrijas un Ukrainas vēstniecības Latvijā ierosinājuma pārskatot iepriekš pieņemto lēmumu par lielāko Ukrainas pilsētu nosaukumu atveidi latviešu valodā, eksperti atbalstīja šādu Ukrainas pilsētu nosaukumu atveides maiņu: **Zaporižja** (iepriekš Zaporožje), **Krivijriha** (iepriekš Krivojroga), **Čerņihiva** (iepriekš Čerņigova), **Ternopiļa** (iepriekš Ternopole).

Eksperti atbalstīja ierosinājumus papildināt "**Vispārlietojamo saīsinājumu sarakstu**" ar šādiem apzīmējumiem: **TC** (tirdzniecības centrs) un **L** (litrs; ar piebildi: *ja, lietojot saīsinājumu l, iespējami pārpratumi, var lietot saīsinājumu L*).

Jautājumā par nosaukuma "basijas sviests" lietošanu LVEK **konstatēja, ka praksē jau ilgāku lieto laiku nosaukumu “ši sviests”, un ieteica to nemainīt.**

2018. gada 12. decembrī (sēdes protokola Nr. 8)

Komisija apstiprināja iepriekšējās sēdes protokolu.